

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Karly Cháberové a soudců Jana Kratochvíla a Štěpána Výborného ve věci

žalobce: R. Š.,
t.č. Věznice Oráčov,
zastoupen advokátkou Mgr. Zuzana Candigliota,
sídlem Burešova 6, Brno

proti
žalované: Vězeňská služba České republiky
sídlem Soudní 1a, Praha 4

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalované,

t a k t o :

- I. Zásah žalované spočívající v zápisu ve zdravotnické dokumentaci žalobce ze dne 6. 4. 2019, že žalobce měl v moči pozitivní nález na metamfetamin, je nezákonný.
- II. Žalované se přikazuje vymazat zápis ve zdravotnické dokumentaci žalobce ze dne 6. 4. 2019, že žalobce měl v moči pozitivní nález na metamfetamin, do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- II. Žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje: M. V.

Odůvodnění:

I.

Rekapitulace předchozího řízení a obsah správního spisu

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal ochrany před nezákonným zásahem žalovaného spočívající v zápisu o pozitivitě žalobce na metamfetamin v jeho zdravotnické dokumentaci.
2. Z předloženého správního spisu soud zjistil následující pro své rozhodnutí podstatné skutečnosti.
3. Žalobce se nachází ve výkonu trestu odnětí svobody. V době událostí relevantních pro tuto žalobu byl vězněn ve Věznici Kuřim.
4. Žalobce byl dne 6. 4. 2019 spolu s dalšími odsouzenými vyzván k odevzdání vzorku moči za účelem zjištění zakázaných omamných a psychotropních látek v těle odsouzených. Žalobce svou moč odevzdal. Podle dozorce byl výsledek testu Drug-Screen Multi pozitivní na amfetamin. Následně došlo pohybem těla žalobce k převrnutí kelímku se vzorkem moči žalobce. Moč žalobce tedy nebyla odeslána na laboratorní vyšetření.
5. Podle protokolu o provedení orientačního toxikologického vyšetření moči ze dne 6. 4. 2019 byl test žalobce na metamfetamin pozitivní. Vzorek však nebyl odeslán ke confirmaci, neboť žalobce moč úmyslně vylil.
6. Dozorci provádějící test zanesl do zdravotnické dokumentace žalobce s datem 6. 4. 2019 záznam, že žalobci byla tohoto dne odebrána moč a byl pozitivní na metamfetamin. K záznamu je připojena poznámka, že žalobce úmyslně vzorek moči vylil a odmítl dát další.
7. Žalobce byl následně rozhodnutím ze dne 6. 6. 2019 shledán vinným z kázeňského přestupku, který spáchal tím, že úmyslně převrhl kelímek s močí, protože obsahoval vzorek pozitivní na zakázané látky. Tím porušil § 28 odst. 2 písm. n) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o výkonu trestu“). Podle tohoto ustanovení je odsouzený povinen podrobit se vyšetření ke zjištění, zda užil návykovou látku, a v případě, že se prokáže přítomnost návykové látky, uhradit náklady na toto vyšetření.
8. Stížnost žalobce proti tomuto rozhodnutí byla zamítnuta ředitelkou věznice dne 12. 6. 2019. V odůvodnění ředitelka uvedla, že porušení zákazu konzumace návykových látek dle § 28 odst. 2 písm. n) zákona o výkonu trestu nebyla žalobci jednoznačně prokázána, neboť žalobce úmyslně znemožnil dokončení vyšetření.

II.

Argumentace účastníků

9. Žalobce v žalobě namítal, že záznam v jeho zdravotnické dokumentaci, že měl pozitivní výsledek na metamfetamin, je nezákonný. Tento zápis byl učiněn bez jakéhokoli důkazu o tom, že takovou návykovou látku skutečně požil, ale pouze na základě subjektivního posouzení sporných orientačních testů dozorcem. Výsledek nebyl potvrzen odbornou laboratoří. Žalobce také trval na tom, že k převrnutí kelímku se

vzorkem moči nedošlo úmyslně.
nového vzorku.

Žalobce tak učinil omylem a nabízel odebrání

10. Žalovaná naopak trvala na tom, že zápis byl učiněn v souladu se zákonem. Zápis do zdravotnické dokumentace žalobce byl učiněn na základě skutečnosti, že v rámci procesu odběru moči při monitoringu na zjištění omamných a psychotropních látek vykazoval vzorek žalobce pozitivitu na látku metamfetamin. Tato látka byla zjištěna prostřednictvím testu Drug-Screen Multi 7AR-AC-A, který žalovaná využívá jako kompetitivní imunotesty ke kvalitativnímu stanovení různých drog a jejich metabolitů v lidské moči. Vzorek moči do akreditované laboratoře nemohl být řádně odeslán z důvodu vylití žalobcem a následného neposkytnutí dalšího vzorku, k jehož odběru byl vyzván.
11. Dle žalované konzumace omamných a psychotropních látek odsouzenými ve výkonu trestu odnětí svobody je kázeňským přestupkem dle ustanovení § 28 odst. 3 písm. b) zákona výkonu trestu odnětí svobody, kdy je odsouzeným zakázáno vyrábět, přechovávat a konzumovat alkoholické nápoje či jiné návykové látky. To sice nebylo žalobci jednoznačně prokázáno, nicméně vylitím vzorku moči znemožnil dokončení vyšetření, které prokazovalo pozitivní nález ve vzorku moči.

III.

Posouzení žaloby

12. Městský soud projednal věc bez nařízení jednání v souladu s § 51 soudního řádu správního, neboť účastníci s takovým postupem souhlasili a soud nepovažoval za nutné ve věci provádět dokazování.
13. Podle § 82 soudního řádu správního každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
14. Podle ustálené judikatury správních soudů ochrana podle § 82 a násl. soudního řádu správního je důvodná tehdy, jsou-li - a to kumulativně, tedy zároveň - splněny následující podmínky: žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, který není rozhodnutím (4. podmínka) a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze ochranu podle § 82 a násl. soudního řádu správního poskytnout (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005-65).
15. V nyní posuzované věci je sporné splnění třetí podmínky. Tedy zda je zápis ve zdravotnické dokumentaci žalobce o tom, že měl pozitivní výsledek odebrané moči na metamfetamin v souladu se zákonem. Soud nemá pochyb o splnění dalších podmínek a jejich nesplnění žalovaná ani netvrdí. Zejména není pochyb o tom, že nejde o rozhodnutí; zápis se týká přímo žalobce, neboť je v jeho zdravotnické dokumentaci; a případná nepravdivá informace ve zdravotnické dokumentaci o tom, že měl pozitivní nález na návykovou látku, jej poškozuje na jeho právech. Nepravdivá informace, zvláště taková, že užívá návykovou látku, je pro žalobce minimálně morální stigma a může mít negativní dopady i na poskytnutí zdravotní péče v budoucnu.

16. Sporné mezi účastníky tak je, zda pro předmětný zápis do zdravotní dokumentace měla žalovaná dostatečný podklad. Sporné není, zda takový zápis může ve zdravotnické dokumentaci být, ale zda je pravdivý. Žalobce tvrdí, že nikoliv, neboť pozitivní výsledek orientačního vyšetření nebyl potvrzen lékařským vyšetřením. U žalobce tedy došlo k pozitivnímu výsledku pouze u orientačního vyšetření. Tento nebyl potvrzen, neboť odborné lékařské vyšetření nebylo provedeno. Soud tak musí rozhodnout, zda pro sporný zápis do zdravotnické dokumentace je dostačující pozitivní výsledek orientačního vyšetření, který je zachycen v protokolu o provedení orientačního toxikologického vyšetření moči.
17. Podle § 20 odst. 1 písm. e) zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů je osoba, která je ve výkonu trestu odnětí svobody, povinna podrobit se orientačnímu vyšetření a odbornému lékařskému vyšetření za účelem zjištění návykové látky v těle. Podle odstavce 2 poté, pokud povinná osoba odborné lékařské vyšetření odmítne, hledí se na ni, jako by byla pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky.
18. Na základě právě citovaných ustanovení soud nemá pochyb o tom, že žalobce byl povinen se podrobit, jak orientačnímu vyšetření, tak odbornému lékařskému vyšetření. Orientačnímu vyšetření se žalobce podrobil. Podle žalovaného však již odmítl podrobit se lékařskému vyšetření tím, že zlikvidoval vzorek moči a odmítl poskytnout nový.
19. Podle městského soudu pozitivní výsledek orientačního vyšetření na přítomnost návykové látky není důkazem o přítomnosti návykové látky v moči žalobce. Orientační vyšetření, jak sám název napovídá, je pouze orientační. Je tomu tak z důvodu, že testy používané pro orientační vyšetření mohou vést k chybným výsledkům. Test Drug-Screen Multi 7AR-AC-A použitý žalovaným poskytuje pouze předběžné analytické výsledky. Pro potvrzení (konfirmasi) výsledků testu je nutné laboratorní vyšetření vzorku moči. Výsledek orientačního vyšetření je tak pouze podkladem pro rozhodnutí, zda u dané osoby provést odborné lékařské vyšetření, které již poskytne průkazný výsledek. Z tohoto postupu zákon umožňuje výjimku pouze pro orientační vyšetření na ovlivnění alkoholem v dechové zkoušce provedené analyzátozem alkoholu v dechu. V souladu s § 20 odst. 3 zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek se pouze v takovém případě odborné lékařské vyšetření již neprovede.
20. Skutečnost, že orientační vyšetření neposkytuje průkazný výsledek, reflektuje i žalovanou odkazovaný Metodický list č. 2/2010 o provádění monitoringu omamných a psychotropních látek ve Vězeňské službě České republiky. Podle čl. 5 písm. e) v případě pozitivního výsledku orientačního testu je třeba vždy mít výsledek ověřený tzv. konfirmací, jež provádí akreditovaná toxikologická laboratoř, pokud je uvažováno o postihu odsouzeného za užití návykové látky. I podle tohoto listu se dle čl. 5 písm. d) do zdravotnické dokumentace zakládá protokol o provedení a výsledku testu a nikoliv, že by se do zdravotnické dokumentace mělo zapsat, že odsouzený měl pozitivní výsledek na přítomnost návykové látky pouze na základě orientačního vyšetření.
21. Městský soud tedy dospěl k závěru, že výsledek orientačního vyšetření není dostatečným podkladem pro zápis do zdravotnické dokumentace, o tom, že v moči žalobce byla zjištěna přítomnost metamfetaminu. Zbývá rozhodnout, zda podklad pro takový zápis poskytuje § 20 odst. 2 zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových

látek. Ten zakládá právní fikci pozitivního výsledku, pokud se povinná osoba odmítne podrobit odbornému lékařskému vyšetření. Soud nepominul, že otázka, zda se žalobce odmítl lékařskému vyšetření podrobit, je mezi účastníky sporná. Soud však nepovažoval za nutné vést v tomto ohledu dokazování a otázku rozhodnout. To z toho důvodu, že dospěl k závěru, že i kdyby se žalobce odmítl lékařskému vyšetření podrobit a toto ustanovení bylo aplikovatelné, není to důvodem pro žalobou napadený zápis do zdravotnické dokumentace.

22. Podle městského soudu účel této právní fikce je jiný. Jde o možnost postihu povinné osoby, která se bezdůvodně odmítne lékařskému vyšetření podrobit a znemožní tak získání důkazního prostředku pro zjištění, zda je pod vlivem návykové látky, či nikoliv. K tomu nakonec došlo i v případě žalobce.
23. Žalobce byl v kárném řízení shledán vinným přestupkem nepodrobení se vyšetření ke zjištění, zda užil návykovou látku dle § 28 odst. 2 písm. n) zákona o výkonu trestu. Žalobce nebyl shledán vinným z porušení zákazu užívání návykových látek dle § 28 odst. 3 písm. b) téhož zákona. Jak sama uvedla ředitelka věznice v druhostupňovém rozhodnutí, porušení zákazu konzumace návykových nebylo žalobci jednoznačně prokázáno.
24. Podle městského soud není důvod do zdravotnické dokumentace zapisovat právní fikce o zdravotním stavu pacienta. Podle § 53 odst. 2 písm. d) zákona o zdravotních službách zdravotnická dokumentace obsahuje mimo jiné, informace o zdravotním stavu pacienta, o průběhu a výsledku poskytovaných zdravotních služeb a o dalších významných okolnostech souvisejících se zdravotním stavem pacienta a s postupem při poskytování zdravotních služeb. Zdravotnická dokumentace tak má obsahovat údaje, které co možná nejvěrněji odpovídají skutečnosti. Jejím účelem je zaznamenávat informace důležité z pohledu poskytování zdravotní péče a nikoliv informace o případném protiprávním jednání pacienta, v daném případě žalovanou namítané nepodrobení se odbornému lékařskému vyšetření. Jinými slovy zdravotnická dokumentace obsahuje odborné informace lékařské vědy o zdravotním stavu pacienta, a nikoliv informace o splnění právních fikcí.
25. Výklad, že fikci pozitivního výsledku na přítomnost návykové látky nelze ztotožňovat s důkazem o přítomnosti návykové látky, potvrzuje i zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a související judikatura. Pokud je výsledek orientační zkoušky řidiče na přítomnost návykových látek pozitivní a následně se nepodrobí odbornému vyšetření, není řidič shledán vinným z přestupku řízení pod vlivem návykové látky (§ 125c odst. 1 písm. b) zákona o provozu na pozemních komunikacích), ale vinným z přestupku dle § 125c odst. 1 písm. d) tohoto zákona. Podle tohoto ustanovení se přestupku dopustí ten, kdo se v rozporu s § 5 odst. 1 písm. f) a g) odmítne podrobit vyšetření, zda při řízení vozidla nebo jízdě na zvířeti nebyla ovlivněna alkoholem nebo jinou návykovou látkou (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu, č. j. 2 As 287/2016-36).
26. Pokud tedy žalobce skutečně porušil svou povinnost podrobit se odbornému lékařskému vyšetření na přítomnost návykových látek, je to skutečnost, která může být zohledněna například v kárném řízení, avšak nelze z ní dovodit pozitivní nález, který by mohl být zanesen do zdravotnické dokumentace žalobce.

27. Nakonec lze uvést, že i žalovaná ve svém vyjádření k žalobě, jako i v rozhodnutí o kárném provinění žalobce sama uznává, že pro závěr o tom, že žalobce užil návykovou látku, neexistují jednoznačné důkazy. Není tedy zřejmé, proč by informace o přítomnosti takové látky v moči žalobce měla být součástí jeho zdravotnické dokumentace.
28. Lze tedy shrnout, že žalovaný pro zápis do zdravotnické dokumentace o tom, že žalobce měl dne 6. 4. 2019 v moči pozitivní nález na metamfetamin, nemá dostatečné podklady. Tento zápis je tedy nezákonný.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

29. Městský soud tedy dospěl k závěru, že zápis ve zdravotnické dokumentaci žalobce ze dne 6. 4. 2019, že na základě odběru moči byl zjištěn pozitivní výsledek žalobce na metamfetamin, je nezákonným zásahem. Soud tedy žalobě v souladu s § 87 odst. 2 soudního řádu správního vyhověl a výrokem I. určil, že provedený zásah je nezákonný a výrokem II. žalovanému přikázal, aby obnovil stav pře zásahem, tedy smazal daný zápis ve zdravotnické dokumentaci.
30. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 soudního řádu správního, podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce měl v této věci plný úspěch. Žádné náklady mu však nevznikly. Usnesením zdejšího soudu, č. j. 14 A 143/2019-39, byl žalobce osvobozen od placení soudních poplatků a byla mu bezplatně ustanovena zástupkyně. Náklady ustanovené zástupkyni soud přizná samostatným usnesením.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Shodu s prvopisem potvrzuje: M. V.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 7. dubna 2020

JUDr. Karla Č h á b e r o v á v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: M. V.